

Huvudman

Thorengruppen AB
Organisationsnummer 556613-9290
info@thorengruppen.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Thoren Business School Stockholm i Stockholms kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 3 juli 2023

Beslut

Återkallelse av godkännande

Skolinspektionen återkallar med stöd av 26 kap. 13 § första stycket skollagen (2010:800) den del av godkännandet för Thorengruppen AB som huvudman för Thoren Business School Stockholm i Stockholms kommun som avser rätt att bedriva utbildning på naturvetenskapsprogrammet med inriktning naturvetenskap. Återkallelsen gäller från och med den 1 juli 2024.

Genom återkallelsen upphör godkännandet¹ i den del det avser rätt att bedriva utbildning på naturvetenskapsprogrammet med inriktning naturvetenskap vid Thoren Business School Stockholm att gälla för Thorengruppen AB.

Thorengruppen AB har i enlighet med ovanstående inte rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Skolinspektionen förordnar med stöd av 26 kap. 16 § skollagen att beslutet om återkallelse ska gälla trots att det inte har vunnit laga kraft.

Beslutet får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilaga.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen Thorengruppen AB att senast **torsdag den 31 oktober 2024** ha vidtagit nedan angiven åtgärd avseende

¹ Skolinspektionens beslut den 11 oktober 2013, dnr 320-2013:5462.

brist rörande undervisning i ämnet svenska som andraspråk. Vidtagen åtgärd ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Thorengruppen AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Thorengruppen AB ska vidta följande åtgärder

Undervisning i ämnet svenska som andraspråk

- Se till att den eller de lärare som ansvarar för undervisningen i svenska som andraspråk planerar undervisningen utifrån ämnesplanen och att undervisningen i varje kurs i ämnet behandlar kursens centrala innehåll. (16 kap. 21 och 23 §§ skollagen i lydelse SFS 2010:800, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen [2010:2039] i lydelse SFS 2022:1617 och 4 kap. 11 § gymnasieförordningen samt förordning om ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena [SKOLFS 2010:261]).

Avhjälpta brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser undervisningstid, extra anpassningar och särskilt stöd, undervisning i vissa kurser i idrott och hälsa samt arbetsplatsförlagt lärande på högskoleförberedande program (apl).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser utredning av frånvaro.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:3611) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Thoren Business School Stockholm är en gymnasieskola belägen i Stockholms kommun, med huvudman Thorengruppen AB. Thoren Business School Stockholm erbjuder högskoleförberedande program (naturvetenskapsprogrammet med inriktning naturvetenskap, samhällsvetenskapsprogrammet och ekonomiprogrammet) och har läsåret 2023/24 totalt 511 elever inskrivna.

Skolinspektionen inledde våren 2023 en tillsyn av Thoren Business School Stockholm. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande undervisning och lärande, arbetsplatsförlagt lärande (apl) samt extra anpassningar och särskilt stöd.

Den 3 juli 2023 beslutade Skolinspektionen att förelägga Thorengruppen AB att vid vite av 1 000 000 kr senast den 3 november 2023 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande undervisningstid, undervisning i de naturvetenskapliga ämnena kemi och fysik, undervisning i vissa kurser i ämnet idrott och hälsa, arbetsplatsförlagt lärande på högskoleförberedande program samt särskilt stöd. I föreläggandet angavs att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande.

Thorengruppen AB har den 3 november 2023 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen genomför nu en uppföljning av om huvudmannen följt föreläggandet i beslutet från den 3 juli 2023 och om påtalade brister har avhjälpats. Skolinspektionen har i samband med detta utökat tillsynen till att även omfatta undervisningen i svenska som andraspråk och utredning av frånvaro.

Skolinspektionen besökte skolan den 15-18 januari 2024. Vid besöket genomfördes intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn. Skolinspektionen har även genomfört en kompletterande digital intervju med rektorn den 24 januari 2024. I samband med besöket inhämtades dokumentation och huvudmannen har även inkommit med flera kompletteringar i ärendet under perioden den 5 februari – 28 mars 2024.

Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de brister som konstaterades i myndighetens beslut den 3 juli 2023 och som numera är avhjälpna samt för skolans utredning av frånvaro som inte granskats tidigare och för vilket område det inte har framkommit några brister.

Därefter behandlar myndigheten de brister som konstaterades i myndighetens beslut den 3 juli 2023 som fortfarande kvarstår (undervisningen i ämnet kemi på naturvetenskapsprogrammet) samt de brister som framkommit rörande undervisningen i svenska som andraspråk. Beträffande dessa brister lämnas först en redogörelse för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning.

Avhjälpna brister som konstaterades i beslutet den 3 juli 2023

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har avhjälpit bristerna som Skolinspektionens påtalade i tidigare beslut avseende undervisningstid, undervisning i ämnet fysik, apl på högskoleförberedande program, undervisningen i

vissa kurser i ämnet idrott och hälsa samt extra anpassningar och särskilt stöd. Enligt vad som framkommit i Skolinspektionens utredning har huvudmannen i en reviderad timplan utökat elevernas undervisningstid för att säkerställa att eleverna får sin garanterade undervisningstid och eleverna får undervisning i enlighet med den av huvudmannen fastställda timplanen. Utredningen visar vidare att huvudmannen har vidtagit åtgärder för att undervisningen i fysik ska omfatta allt centralt innehåll enligt ämnesplanen för kursen Fysik 2 och att det finns tillgång till lokaler och utrustning i den utsträckning som behövs för att eleverna ska kunna utföra experiment och andra jämförbara praktiska moment. Huvudmannen bedriver inte längre någon apl på högskoleförberedande program och erbjuder inte heller aktuella kurser i ämnet idrott och hälsa (kurserna Idrott och hälsa specialisering 1 och 2). Av utredningen framgår också att huvudmannen har sett till så att all undervisande personal har getts kompetensutveckling som syftar till att ge insikt i skollagens bestämmelser om särskilt stöd, eleverna ges extra anpassningar och skolan har en rutin för att uppmärksamma och utreda elever som kan vara i behov av särskilt stöd som fungerar. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Nytt granskat område utan konstaterade brister

Skolinspektionen har vid uppföljningen av föreläggandet även granskat skolans utredning av elevers frånvaro genom att bland annat ta del av skolans frånvarostatistik och intervjua lärare, kurator och rektor. Av utredningen framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Kvarvarande brister i undervisningen i ämnet kemi på naturvetenskapsprogrammet, inriktning naturvetenskap

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen bedömde i beslut den 3 juli 2023 att det fanns allvarliga brister avseende lokaler och utrustning för undervisningen i ämnet kemi. Skolinspektionen konstaterade att skolan varken hade tillgång till ändamålsenliga lokaler eller tillräckligt med utrustning för att kunna genomföra praktiska moment i kemi och att dessa brister medförde att lärarna inte hade förutsättningar att genomföra undervisning som omfattade allt centralt innehåll i ämnet. Eleverna fick inte undervisning med återkommande praktiska moment trots att det ska vara centrala inslag i utbildningen.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder i november 2023

Av huvudmannens yttrande framgår bland annat följande. Skolan har redan sedan tidigare den utrustning som behövs för att följa det centrala innehållet i kurserna i kemi och fysik, dessutom har kompletteringar av utrustning gjorts detta läsår. I en förteckning som bifogats redovisningen har huvudmannen angett vilken utrustning som finns i och i anslutning till skolans laborationssal för undervisning i ämnena

kemi och fysik. Utöver skolans laborationssal har under läsåret 2023/24 planerats för åtta besök i en extern laborationslokal där laborationer ska genomföras i kemi och fysik. Den externa laborationslokalen används som ett komplement till skolans naturkunskapssal så att det blir en bredd och ett djup i de experiment som genomförs.

Undervisande lärare har tillsammans med en kollega från en annan av huvudmannens skolenheter tagit fram en översiktlig planering för undervisningen i Kemi 2.² Huvudmannens representant har säkerställt att planeringen utgår från kursens centrala innehåll och att experiment är centrala inslag. Rektorn har följt upp att planeringen följs och att eleverna får undervisning i enlighet med planeringen.

Av redovisningen av genomförda laborationer framgår att eleverna under höstterminen 2023 vid två tillfällen, den 27 september respektive 10 oktober 2023, genomfört laborationer i kursen Kemi 2. De laborationer som enligt redovisningen genomförts är en laboration om material och elektrokemi (med kapsylöppnare, färgämne, kvävgas, bägare och mätglas) och laborationer om flytande kväve samt om etsning, anodisering och infärgning (med färg, bägare och mätglas). Enligt lärarens planering för undervisningen i Kemi 2 ska härutöver en laboration om titrering genomföras under höstterminen och tre laborationer genomföras under vårterminen.

Intervjuer vid skolbesöket i januari 2024

Läraren som undervisar i kemi uppger bland annat följande. På skolan finns basmaterial som syre för att kunna laborera. Skolan har inte köpt in något material under höstterminen 2023, men planerar att göra det under vårterminen 2024. Det som behöver köpas in är bland annat syror och syre. När eleverna genomför laborationer i den externa laborationslokalen ingår det material som eleverna behöver för att kunna genomföra laborationerna. Läraren följer med eleverna till den externa laborationslokalen och deltar tillsammans med extern personal vid laborationerna. Eleverna har under höstterminen 2023 genomfört två laborationer i Kemi 2. Eleverna har genomfört en laboration med flytande kväve. Alla elever har självständigt kunnat utföra de praktiska momenten i laborationerna och det finns tillgång till kemiska ämnen i den utsträckning som behövs för att allt centralt innehåll i Kemi 2 ska kunna genomföras. Läraren har haft kontakt med personal från den externa laborationslokalen för handledning angående undervisningen och vilket material som kan vara bra att köpa in till skolan.

Rektorn bekräftar lärarens uppgifter om den externa laborationslokalen och uppger att det finns god tillgång till lokaler och material för att kunna genomföra undervisningen i kursen Kemi 2. Det har förstärkts med mycket material till skolans laborationssal och läraren får det som läraren bedömer behövs för undervisningen. Rektorn säkerställer att allt centralt innehåll i Kemi 2 genomförs genom att rektorn tillsammans med undervisande lärare gör utvärderingar av läsårsplaneringen.

² Inga elever läser kursen Kemi 1 innevarande läsår.

Utifrån genomförda uppföljningar av lärarens läsårsplanering bedömer rektorn att eleverna får återkommande praktiska moment som ett centralt inslag i undervisningen i kursen Kemi 2.

Eleverna som läser kursen Kemi 2 uppger att de har varit i den externa laborationslokalen två gånger i ämnet kemi och har gjort flera laborationer där. De har inte genomfört några laborationer på skolan, men läraren har planerat en laborationsrapport framöver. När de genomför laborationer får de självständigt genomföra experiment och testa sig fram. Eleverna uppger att de har tillägnat sig mer kunskaper i den pågående kursen Kemi 2 jämfört med den tidigare kursen Kemi 1.

Uppgifter om laborationer under vårterminen 2024

Efter skolbesöket har huvudmannen i februari 2024 kommit in med en uppdaterad planering för kursen Kemi 2 avseende vårterminen 2024, enligt vilken eleverna ska besöka den externa laborationslokalen den 20 mars 2024 och den 24 april 2024 för att genomföra laborationer i både Kemi 2 och Fysik 2. Därutöver ska laborationer i kemi genomföras på skolan vid två tillfällen, en gång i april och en gång i maj. Det ena tillfället avser separering av DNA och det andra tillfället kemisk analys.

En representant för den externa laborationslokalen uppger, vid en kontakt i februari 2024, att det finns ett avtal som ger skolan rätt att nyttja den externa laborationslokalen vid åtta tillfällen om 90 minuter per tillfälle. Det är möjligt att nyttja två tillfällen under samma dag för att få ett besök om totalt 180 minuter. Skolan har nyttjat samtliga tillfällen under höstterminen 2023, men kan boka in nya besök mot en rabatterad avgift.

Vid en förnyad kontakt med representanten för den externa laborationslokalen den 21 mars 2024 framkommer att eleverna från skolan inte har besökt den externa laborationslokalen den 20 mars 2024 och att det inte heller finns någon bokning för den 24 april 2024. Under vårterminen 2024 har skolan inget bokat tillfälle i den externa laborationslokalen.

Övrig dokumentation

Under uppföljningsbesöket besökte Skolinspektionens utredare det klassrum på skolan som används för undervisningen i kemi och fysik och konstaterade då att lokalen fortfarande saknar dragskåp. Av dokumentationen från besöket framgår vidare att förteckningen över kemikalier som förvaras i lokalen senast uppdaterades den 13 december 2021 och att utgångsdatum passerat för flera av de kemikalier som skolan förvarar.

Skolinspektionen har den 21 mars 2024 från huvudmannen begärt en förteckning över material och kemikalier som under läsåret 2023/24 köpts in till skolan för undervisningen i kursen Kemi 2, jämte fakturaunderlag. Av huvudmannens redovisning framgår att inga inköp av material eller kemikalier gjorts, men att fem exemplar av läroboken "Gymnasiekemi 2" köpts in i början av höstterminen.

Av timplanen samt scheman framgår att det under läsåret 2023/24 endast är eleverna som går naturvetenskapsprogrammet årskurs 3 med inriktning naturvetenskap som läser kurser i kemi och att de läser kursen Kemi 2. Det finns inga andra elever på skolan som läser naturvetenskapsprogrammet.

Huvudmannens yttrande

Huvudmannen uppger i yttrande över Skolinspektionens tjänsteanteckning efter skolbesök bland annat att rektorn löpande följer upp att undervisningen i kursen Kemi 2 har laborationer och experiment som bärande inslag i kursen samt att planeringen som gjorts också genomförs. När eleverna gör laborationer i den externa laborationslokalen deltar både undervisande lärare och personal från den externa laborationslokalen.

I ett kompletterande yttrande med anledning av uppgifterna om att skolan inte bokat några besök i den externa laborationslokalen under vårterminen uppger huvudmannen bland annat följande. Skolan har ingått ett ramavtal med den externa laborationslokalen för läsåret 2023/24. Av ramavtalet framgår att besöken i den externa laborationslokalen inte behöver bokas i förväg, utan går att boka löpande. I den tidigare ingivna översiktsplaneringen är datumen för laborationer i den externa laborationslokalen endast preliminära i syfte att öka flexibiliteten för undervisande lärare i sin planering. Det finns inget hinder för läraren att boka in laborationstillfällen i den externa laborationslokalen under pågående termin. Undervisande lärare har reviderat sin planering och flyttat de planerade laborationerna i den externa laborationslokalen till senare under vårterminen 2024. Läraren påbörjade en bokning som läraren valde att avvakta med tills läraren var mer säker på att eleverna var i fas med planeringen. Läraren har den 21 mars 2024 bokat in två tillfällen, den 27 mars respektive den 15 april 2024. Det ena laborationstillfället omfattar både kursen Kemi 2 och kursen Fysik 2 och temat är fördjupning i kriminalteknik med DNA och sekvensering. Det andra laborationstillfället avser kursen Kemi 2 och temat är fördjupning i analytisk kemi och elektrokemi. De bokade tillfällena kan dock ombokas, vilket skett med det tillfälle som läraren bokat den 27 mars. Skolan inväntar besked från den externa laborationslokalen om nytt datum. Skolan är flexibel i sitt arbete, vilket är nödvändigt eftersom den externa laborationslokalen ibland behöver ändra inbokade besök.

Förklaringen till att inget material eller kemikalier köpts in under läsåret är att det inte finns behov av mer material än det som skolan redan har köpt in. Rektorns bedömning är att rektorn kan säkerställa att eleverna har det material och de kemikalier som behövs för att ge en undervisning med hög kvalitet. Undervisande lärare i kursen Kemi 2 planerar att under vårterminen 2024 komplettera med det undervisningsmaterial som läraren behöver för undervisningen i kursen Kemi 2 till efter vecka 17 (22-26 april). Det material som ska köpas in är buffertlösning, byrett och magnet. Resterande material finns.

Rättslig reglering

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas (1 kap. 9 § skollagen).

För utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas (2 kap. 35 § skollagen).

I skollagen och gymnasieförordningen anges de nationella programmen i gymnasieskolan samt respektives programs innehåll och omfattning (4 kap. 1 § gymnasieförordningen, bilaga 1 till gymnasieförordningen³ samt bilaga 2 till skollagen⁴). För varje nationellt program finns examensmål som innehåller mål för programmet (16 kap. 6 § skollagen; Förordning om examensmål för gymnasieskolans nationella program [SKOLFS 2010:14]).

I examensmålen för naturvetenskapsprogrammet framgår bland annat att eleverna genom utbildningen ska utveckla ett naturvetenskapligt förhållningssätt. Det innefattar förmåga till kritiskt tänkande, logiska resonemang, problemlösning och systematiska iakttagelser. Förståelse av naturvetenskap bygger på ett samspel mellan teori och praktisk erfarenhet. Experiment, laborationer, fältstudier och andra jämförbara praktiska moment ska därför vara centrala inslag i utbildningen. (SKOLFS 2010:14.)

För varje ämne finns en ämnesplan och utbildningen inom varje ämne ges i form av en eller flera kurser (16 kap. 21 och 23 §§ skollagen, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen)⁵. Ämnesplanerna innehåller respektive ämnes syfte och vilka kurser som ingår i ämnet. För respektive kurs anges det centrala innehåll som undervisningen i kursen ska behandla. Vidare framgår betygskriterier för varje kurs som relaterar till det centrala innehållet i kursen och har en koppling till ämnesplanen som helhet.

I ämnesplanen för kemi anges att undervisningen i ämnet kemi bland annat ska syfta till att eleverna utvecklar förmåga att arbeta teoretiskt och experimentellt samt att kommunicera med hjälp av ett naturvetenskapligt språk. Undervisningen ska innefatta naturvetenskapliga arbetsmetoder som att formulera och söka svar på frågor, planera och utföra experiment samt bearbeta, tolka och kritiskt granska resultat och information. Undervisningen i ämnet ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmågan att planera, genomföra, tolka och redovisa experiment och

³ Bestämmelsen i 4 kap. 1 § gymnasieförordningen och bilaga 1 till gymnasieförordningen har en ny lydelse från den 1 januari 2024 genom förordning 2023:654. Förordningen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025.

⁴ Bilaga 2 till skollagen har en ny lydelse från den 15 juli 2023 genom lag 2023:354. Lagen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025.

⁵ Bestämmelserna i 16 kap. 21 och 23 §§ skollagen har nya lydelse från den 15 juli 2022 genom lag 2022:147. Lagen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. För utbildning i gymnasieskolan ska de äldre bestämmelser som refereras här fortfarande gälla i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025.

observationer samt förmågan att hantera kemikalier och utrustning (Skolverkets föreskrifter, SKOLFS 2010:108).

Det centrala innehållet i kursen Kemi 2 omfattar bland annat det experimentella arbetets betydelse för att testa, omvärdera och revidera hypoteser, teorier och modeller samt planering och genomförande av experimentella undersökningar och observationer samt formulering och prövning av hypoteser i samband med dessa.

Skolinspektionens bedömning

Har huvudmannen följt det tidigare föreläggandet?

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte har följt föreläggandet vad gäller undervisningen i kursen Kemi 2.

Huvudmannen har i redovisningen uppgett att skolan sedan tidigare har den utrustning som behövs för att följa det centrala innehållet i kurserna i kemi. Av utredningen framgår dock att det klassrum som används för undervisningen i ämnet kemi på skolan inte är utrustat med dragskåp, vilket behövs när farliga kemikalier ska hanteras vid laborationer för att skydda användaren från exponering för farliga ämnen. Ingen utrustning eller material köptes heller in till skolan under höstterminen trots att det av intervjun med läraren som undervisar i kemi framkommit att det fanns behov av att köpa in bland annat syror och syre. För flera av de kemikalier som förvaras i salen har dessutom utgångsdatum passerat.

Av huvudmannens redovisning framgår att eleverna på höstterminen fram till november 2023 endast vid två tillfällen genomfört laborationer i ämnet kemi. Utöver dessa tillfällen skulle eleverna, enligt planeringen för kursen Kemi 2, under höstterminen genomföra en laboration om titrering på skolan. Eleverna har dock uppgett att de inte genomfört några laborationer i kemi på skolan. Eftersom det i skolans naturkunskapssal saknats bland annat byretter, vilket används vid titrering, konstaterar Skolinspektionen att det inte heller har varit möjligt att genomföra en sådan laboration.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vid tidpunkten för redovisning i november 2023 inte hade vidtagit förelagda åtgärder i Skolinspektionens beslut den 3 juli 2023 vad gäller undervisningen i ämnet kemi.

Kvarstår brister i undervisningen i ämnet kemi?

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande föreligger brister i undervisningen i kursen Kemi 2.

Av utredningen framgår att undervisningen i kursen inte har genomförts så att experiment och andra jämförbara praktiska moment utgör centrala inslag i utbildningen. Undervisningen har fram till slutet av mars 2024 inte innefattat några ytterligare laborationstillfällen för eleverna, vare sig på skolan eller i den externa laborationslokalen, utöver de två tillfällen i september och oktober som framgår av huvudmannens redovisning. Mot bakgrund av det anförda bedömer Skolinspektionen att undervisningen i kemi inte uppfyller författningarnas krav

avseende att praktiska moment ska vara centrala inslag i undervisningen för att syftet med utbildningen ska uppnås. Det innebär att sådana inslag behöver vara återkommande och inte endast genomföras vid enstaka tillfällen.

Undervisningen har endast vid ett fåtal tillfällen innefattat naturvetenskapliga arbetsmetoder som innefattar att utföra experiment där eleverna givits möjlighet att hantera kemikalier. Praktiska moment som innefattar kemikalier har inte varit återkommande inslag i undervisningen under höstterminen 2023. Enligt undervisande lärares planering för vårterminen 2024 kommer inte heller eleverna under denna termin ges möjlighet att hantera kemikalier i någon större omfattning.

Skolinspektionen konstaterar vidare att huvudmannen har inkommit med motstridiga uppgifter. I den pedagogiska planeringen för Kemi 2 som Skolinspektionen mottog i februari 2024 anges datum för när laborationer i kursen ska genomföras i den externa laborationslokalen. När Skolinspektionen har kontrollerat detta med en representant för den externa laborationslokalen framgår att det inte finns några bokningar för vårterminen 2024. Huvudmannen har därefter inkommit med nya uppgifter om att de uppgivna datumen endast varit preliminära. Undervisande lärare har efter att Skolinspektionen varit i kontakt med den externa laborationslokalen bokat in två laborationstillfällen för vårterminen 2024.

Huvudmannen har vidare uppgett att skolan har all utrustning och allt material som behövs för att följa det centrala innehållet i kurserna i kemi. Utredningen visar dock att det fortfarande i slutet av mars 2024, när närmare hälften av vårterminen passerat och eleverna som läser kursen kemi 2 snart ska ta examen, fortfarande saknades utrustning och material som den undervisade läraren bedömer behövs för att genomföra planerade laborationer på skolan. Skolan saknar fortfarande en fullt utrustad laborationssal med dragskåp, för genomförande av undervisning med återkommande praktiska moment i kurserna i kemi. Möjligheten att vid ett par tillfällen per termin besöka en extern laborationssal innebär inte att kravet på tillgång till lokaler och utrustning för undervisningen i kemi kan anses uppfyllt.

Som en följd av att undervisningen i kemi saknar de återkommande praktiska moment som ska vara centrala inslag i utbildningen riskerar elevernas kunskaper vid betygssättningen att inte kunna bedömas allsidigt utifrån betygskriterierna. Detta eftersom undervisningen inte har utformats så att eleverna ges återkommande tillfällen att visa sina kunskaper utifrån betygskriterierna vad gäller praktiska inslag. Skolinspektionen konstaterar att det finns en stor risk att de elever som nu går i årskurs 3 på naturvetenskapsprogrammet lämnar gymnasieskolan utan att nå examensmålen för naturvetenskapsprogrammet, vilka bland annat innebär att laborationer, experiment och andra jämförbara praktiska moment ska vara centrala inslag i utbildningen.

Skolinspektionen kan sammanfattningsvis konstatera att undervisningen i kemi fortsatt inte uppfyller författningarnas krav. Huvudmannen tar inte ansvar för att syftet med utbildningen vid naturvetenskapsprogrammet ska kunna uppfyllas och

den utbildning eleverna får blir inte likvärdig den som ges vid andra gymnasieskolor. En huvudman ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med författningarnas krav (2 kap. 8 § skollagen) och ska se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Val av ingripande

Enligt 2 kap. 5 § skollagen får en enskild efter ansökan godkännas som huvudman för bland annat gymnasieskola. Ett godkännande ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet.

Av 26 kap. 13 § första stycket skollagen framgår att Skolinspektionen får återkalla ett godkännande som myndigheten har meddelat enligt skollagen om ett föreläggande enligt 26 kap. 10 § skollagen inte har följts och missförhållandet är allvarligt. Enligt 26 kap. 15 § skollagen får Skolinspektionen under vissa förutsättningar återkalla ett godkännande även om ett föreläggande har följts.

I förarbetena anges att om tillsynsmyndigheten bedömer att huvudmannen inte har följt föreläggandet, prövas frågan om återkallelse enligt 13 §. Bedömningen är en helhetsbedömning. Det är inte avsett att situationer där huvudmannen delvis följt föreläggandet ska falla utanför tillämpningsområdet för de två paragraferna (prop. 2021/22:45 s. 59).

Eftersom ett beslut om återkallelse är mycket ingripande för både huvudmannen och barnen eller eleverna kan ett sådant beslut bara komma i fråga vid missförhållanden som på ett allvarligt sätt rubbar förutsättningarna för verksamheten (prop. 2009/10:165 s. 900).

Enligt 26 kap 16 § skollagen får Skolinspektionen besluta om att ett beslut om återkallelse ska gälla trots att det inte vunnit laga kraft.

I beslut den 3 juli 2023 förelade Skolinspektionen Thorengruppen AB att vid vite vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. Bristerna bedömdes utgöra ett allvarligt missförhållande, vilket angavs i beslutet.⁶ Skolinspektionen konstaterar att Thorengruppen AB har avhjälpt flera av de brister som påtalades i beslutet den 3 juli 2023 och alltså delvis har följt föreläggandet. Den del av föreläggandet som Skolinspektionen bedömt att huvudmannen inte följt gäller undervisningen i kemi på naturvetenskapsprogrammet. När det gäller frågan om den bristen i sig utgör ett allvarligt missförhållande gör Skolinspektionen följande bedömning.

Skolinspektionen bedömer att det alltså föreligger allvarliga brister på huvudmannens utbildning på naturvetenskapsprogrammet med inriktning naturvetenskap då skolan inte har tillgång till ändamålsenliga lokaler och den utrustning som behövs för att undervisningen i kurserna i kemi ska omfatta allt centralt innehåll i ämnet och eleverna därför inte får den undervisning i kemi som de har rätt till.

⁶ Beslutet, som gällde omedelbart och inte överklagades, har vunnit laga kraft.

På naturvetenskapsprogrammet med inriktning naturvetenskap fördjupar sig eleverna i de naturvetenskapliga ämnena, däribland kemi (kursen Kemi 2), som alltså utgör en central del i utbildningen. Ett syfte med naturvetenskapsprogrammet med inriktning naturvetenskap är att förbereda eleverna för högskolestudier inom naturvetenskap, vilket bland annat förutsätter att de får öva på hur man planerar och genomför praktiska moment. Den huvudman som har tillstånd att bedriva sådan utbildning måste därför se till att skolan har tillgång till ändamålsenliga lokaler och den utrustning som krävs för att praktiska moment ska vara centrala inslag i undervisningen i de naturvetenskapliga ämnena. Det är anmärkningsvärt att huvudmannen, trots Skolinspektionens föreläggande vid vite, inte har köpt in utrustning och material till kursen Kemi 2 för att möjliggöra att praktiska moment kan genomföras på skolan. Det har fram till och med april 2024 endast förekommit ett fåtal praktiska moment, såsom experiment, i undervisningen i kursen Kemi 2 – moment som ska vara centrala inslag i utbildningen.

Bristerna i undervisningen i kemi har pågått under en längre tid och får till följd att eleverna på naturvetenskapsprogrammet inte får den undervisning de har rätt till. De elever som nu går i årskurs 3 på naturvetenskapsprogrammet har varken under innevarande eller föregående läsår fått en undervisning i vilken experiment och hantering av kemikalier varit centrala och återkommande inslag.

Skolinspektionen konstaterar även att huvudmannen ändrat sina uppgifter under utredningens gång avseende när laborationer ska vara bokade i den externa laborationslokalen. Huvudmannen har, efter att Skolinspektionen varit i kontakt med en representant för den externa laborationslokalen och fått bekräftat att det inte finns några bokade besök, kommit in med nya uppgifter om hur bokningen går till samt nya datum för när laborationerna ska genomföras.

Skolinspektionen bedömer att bristerna sammantaget visar på ett bristande ansvarstagande från huvudmannen och att de på ett allvarligt sätt rubbar förutsättningarna för utbildningen på naturvetenskapsprogrammet med inriktning naturvetenskap vid skolenheten Bristerna utgör därmed ett allvarligt missförhållande.

Skolinspektionen bedömer vidare, med hänsyn till bristernas art att ett beslut om återkallelse för naturvetenskapsprogrammet med inriktning naturvetenskap är proportionerligt. Samtliga elever på Thoren Business School Stockholm som läser naturvetenskapsprogrammet går sitt tredje och sista år på utbildningen och det finns därmed inte några elever som går i årskurs 1 eller 2. Med hänsyn till att bristerna är allvarliga och avser centrala delar av aktuell utbildning, samt att huvudmannen inte tagit sitt ansvar för att åtgärda bristerna trots tidigare föreläggande, är det dock inte lämpligt att huvudmannen har kvar möjligheten att framöver ta emot nya elever på naturvetenskapsprogrammet med inriktning naturvetenskap utan att behöva söka nytt godkännande och genomgå en förnyad prövning av förutsättningarna att bedriva den aktuella utbildningen. Mot den bakgrunden bedömer Skolinspektionen att de skäl som finns för återkallelse väger tyngre än de negativa konsekvenser beslutet kan få för eleverna. Skolinspektionen

bedömer därför att ett beslut om återkallelse även är förenligt med barnets bästa. Thorengruppen AB:s godkännande att bedriva utbildning på naturvetenskapsprogrammet, inriktning naturvetenskap på Thoren Business School Stockholm ska därför återkallas.

När det gäller frågan om när beslutet om återkallelse ska gälla gör Skolinspektionen följande överväganden. När vårterminen är slut kommer det inte finnas några elever på skolan som läser naturvetenskapsprogrammet. Skolinspektionen gör dock, som framgått ovan, bedömningen att det med hänsyn till bristernas art och huvudmannens agerande inte är lämpligt att huvudmannen har kvar möjligheten att framöver ta emot nya elever på den aktuella utbildningen. Att verksamheten inte får fortsätta i avvaktan på att beslutet ska vinna laga kraft är därmed det alternativ som Skolinspektionen anser medför minst risk för negativa konsekvenser för eleverna och som bedöms vara barnets bästa i det här fallet. Skolinspektionen anser dock att det är rimligt att de elever på naturvetenskapsprogrammet, som går sista året på sin gymnasieutbildning, ska kunna avsluta sin skolgång på Thoren Business School Stockholm. Beslutet ska därför gälla från och med den 1 juli 2024.

Brister i undervisningen i ämnet svenska som andraspråk

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever uppger att det finns elever på skolan som läser svenska som andraspråk och att undervisningen i ämnet sker tillsammans med eleverna som läser svenska. En elev uppger att de som läser svenska som andraspråk inte får några andra uppgifter jämfört med de elever som läser svenska.

En lärare, som är behörig i ämnet svenska, uppger att läraren undervisar både elever som läser svenska och elever som läser svenska som andraspråk i årskurs 2 och 3. Undervisningen i ämnena svenska som andraspråk och svenska sker samtidigt i samma klassrum. Undervisningen i dessa ämnen har varit organiserad på detta sätt under de år som läraren har arbetat på skolan. Läraren utgår i undervisningen från ämnesplanen i svenska även för de elever som läser svenska som andraspråk. Det finns inte någon formell undervisning i svenska som andraspråk. Det förekommer dock att uppgifterna i svenska som andraspråk kan vara lite annorlunda jämfört med uppgifterna i svenska och eleverna som läser svenska som andraspråk har inte heller lika avancerade uppgifter. Bedömningen av elevernas kunskaper skiljer sig också åt och en behörig lärare i ämnet svenska som andraspråk är med vid bedömningen.

En lärare, som är behörig i ämnet svenska som andraspråk och som deltar i bedömningen av elevernas kunskaper i ämnet, uppger att läraren inte undervisar elever i det ämnet men bekräftar den undervisande lärarens uppgifter om hur undervisningen genomförs. Undervisningen utgår från en kombination av ämnesplanerna för svenska och svenska som andraspråk. Det blir undervisning i svenska med inslag av svenska som andraspråk för de elever som läser det ämnet.

Rektorn uppger att kursen svenska som andraspråk sker integrerat med kursen svenska. Undervisande lärare utgår i lektionsplaneringen från ämnesplanen för svenska och för svenska som andraspråk samt arbetar med en differentierad undervisning. En behörig lärare i svenska som andraspråk har en överblick över ämnet och kan stötta undervisande lärare med planering, genomförande, utvärdering och bedömning av elever som läser svenska som andraspråk. Det är den undervisande läraren som tillsammans med den behöriga läraren bedömer och betygssätter eleverna i ämnet svenska som andraspråk. Vidare finns det lärare som är behörig i ämnet svenska som andraspråk och som undervisar elever som läser svenska. I dessa fall tar undervisande lärare stöd av en lärare som är behörig i ämnet svenska vid bedömning av elever som läser svenska.

Huvudmannens yttrande

Huvudmannen uppger i yttrande över Skolinspektionens tjänsteanteckning efter verksamhetsbesök i huvudsak följande. En lärare var vid intervjutillfället nyanställd och hade endast arbetat en dryg vecka på skolan. Vid intervjutillfället hade läraren därför inte hunnit sätta sig in i skolans rutiner för undervisningen i svenska och i svenska som andraspråk.

Det finns flera lärare på skolan som är behöriga i ämnet svenska som andraspråk, vilket gör att de lärare som är behöriga i svenska har flera lärare att tillgå för sambedömning. Lärarna undervisar enligt ämnesplanen i svenska som andraspråk för de elever som läser svenska som andraspråk. För de elever som läser svenska utgår lärarna från ämnesplanen i svenska.

Den 18 januari 2024, det vill säga efter Skolinspektionens intervjuer med lärare, hölls en ämneskonferens där rektorn tydliggjorde för lärarna att arbetssättet ska ske enligt Skolverkets riktlinjer, det vill säga att eleverna ska undervisas enligt korrekt ämnesplan.

Huvudmannen uppger att den undervisande lärare som Skolinspektionen intervjuat undervisar i ämnet svenska och inte i svenska som andraspråk. Skolinspektionens tjänsteanteckning innehåller därför flera felaktigheter där det anges att läraren undervisar i ämnet svenska som andraspråk.

Skolan har fyra nya lärare i svenska och i svenska som andraspråk, men två av lärarna undervisar inte i ämnena. Skolan har en ämnesansvarig för svenska som andraspråk och totalt tre behöriga lärare i ämnet. Alla lärare lämnar in pedagogiska planeringar för hela läsåret som skolledningen sedan kvalitetsgranskar och godkänner.

Rättslig reglering

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas (1 kap. 9 § skollagen).

En elev som har ett annat språk än svenska som modersmål får läsa svenska som andraspråk som gymnasiegemensamt ämne i stället för svenska. Eleven får då läsa svenska som individuellt val (4 kap. 11 § gymnasieförordningen).

För varje ämne finns en ämnesplan och utbildningen inom varje ämne ges i form av en eller flera kurser (16 kap. 21 och 23 §§ skollagen, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen)⁷. Ämnesplanerna innehåller respektive ämnes syfte och vilka kurser som ingår i ämnet. För respektive kurs anges det centrala innehåll som undervisningen i kursen ska behandla. Vidare framgår betygskriterier för varje kurs som relaterar till det centrala innehållet i kursen och har en koppling till ämnesplanen som helhet.

Ämnesplanen för svenska som andraspråk framgår av förordning om ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena (SKOLFS 2010:261)⁸.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att de uppgifter som huvudmannen lämnar i sitt yttrande är svårförenliga med de uppgifter som framkommit vid intervjuer med lärare på skolan. Skolinspektionen har intervjuat lärare som lämnat samstämmiga, detaljerade och konkreta redogörelser om hur undervisningen i svenska som andraspråk går till samt vilka lärare som undervisar i ämnet. Ingen av dessa lärare är nyanställda på skolan. Vidare har rektorn i intervju med Skolinspektionen lämnat uppgifter om vilka lärare som undervisar i ämnet svenska som andraspråk som överensstämmer med lärarnas utsagor. Mot den bakgrunden finner Skolinspektionen inte skäl att ifrågasätta riktigheten i lärarnas utsagor utan lägger dessa till grund för bedömningen.

Skolinspektionen finner att det genom vad som framkommit vid intervjuer med lärare är utrett att det finns elever på skolan som läser svenska som andraspråk som får sin undervisning huvudsakligen enligt ämnesplanen för svenska och inte enligt ämnesplanen för svenska som andraspråk, vilket är en brist. Att rektorn på en ämneskonferens informerat lärarna om att de ska undervisa enligt rätt ämnesplan innebär, enligt Skolinspektionen, inte att tillräckliga åtgärder har vidtagits av huvudmannen för att avhjälpa bristen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Thorengruppen AB:s verksamhet vid Thoren Business School Stockholm uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisningen i ämnet svenska som

⁷ Bestämmelserna i 16 kap. 21 och 23 §§ skollagen har nya lydelse från den 15 juli 2022 genom lag 2022:147. Lagen tillämpas den första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. För utbildning i gymnasieskolan ska de äldre bestämmelser som refereras här fortfarande gälla i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025.

⁸ Förordningen upphävdes den 1 februari 2024 genom förordningen (SKOLFS 2023:130) om ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena. Den upphävda förordningen gäller dock fortfarande till och med den 30 juni 2025 för utbildning i gymnasieskolan som har påbörjats före den 1 juli 2025. Den upphävda förordningen gäller också för provningar i kurser som genomförs före den 1 juli 2030.

andraspråk. Det finns därför skäl att förelägga Thorengruppen AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslutet har fattats av generaldirektör Helén Ängmo.

Utredare Lisa Naudot Bergh har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har även regionchef Agneta Broberg, enhetschef Joakim Blomberg, chefsjurist Klara Cederlund samt jurist Nina Forsgren medverkat.

Kopia till:

Skolverket.

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Ange kontorsadress eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet istället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.